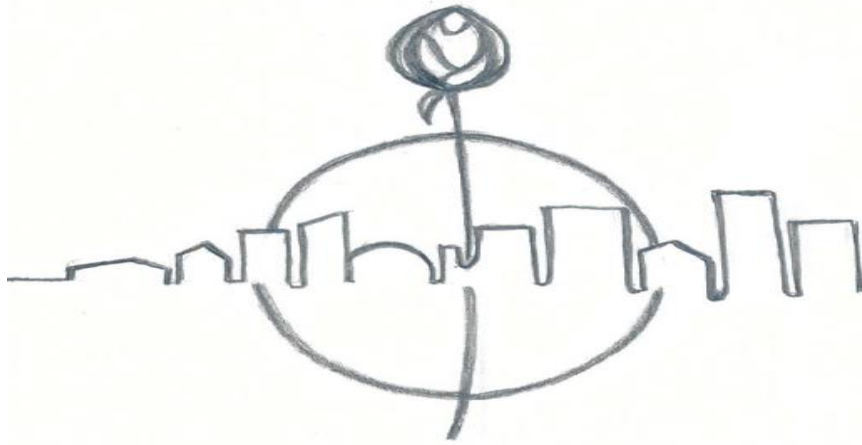

Genk Bethanië zondag 28 mei 2017

HET VEER

Zorg voor ons gemeenschappelijk huis

De natuur in het rijtje van de weerlozen

Verwelkoming, opening

'There is a crack, a crack in everything. That's how the light gets in.'

'Er zit een barst, in alles zit een barst. Zo komt het licht naar binnen.'

Woorden uit het refrein van Anthem, een nummer van de Canadese dichter en zanger Leonard Cohen. Niets is volmaakt, niets is ongeschonden, rimpelloos, onbeschadigd. Op elke ziel zit wel een kras. Maar wees gerust: door een barst kan het licht binnenvallen. De kwetsuur kan nieuwe heling oproepen.

Openingslied *Welke God wordt hier aanbeden*

Openingsgebed

God, de Bijbel vertelt ons van uw zorg voor weerlozen: wezen en weduwen, vreemdelingen en profeten, akkerland en jonge vogels...

De natuur staat in dit rijtje van weerlozen. Daar willen wij vandaag even bij stilstaan en bidden om ontferming.

- L. Gezegend, Gij Eeuwige, onzienlijke boven onze woorden uit.
 Moeder, vader, bron van leven.
 Gezegend om het licht van dag tot dag,
 dat Gij geroepen hebt in den beginne.
 Heer ontferm U.

- L. Om deze aarde gezegend Gij,
 om goed wijd land, stromend water, ruimte, uitzicht, zon en maan.
 Wek uw kracht in mensen dat zij behoeden en dienen
 en de toekomst voor ogen houden.
 Christus ontferm U.

L. Gezegend om uw woord dat in deze wereld is.
In mensen die het bewaren en doen,
goed tegen kwaad, liefde die standhoudt,
vuur dat niet uitdooft.
Heer ontferm U.

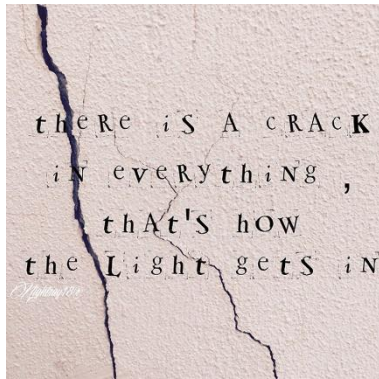
God, laat Uw ontferming als een kracht zijn, om ons toe te vertrouwen aan het leven. Dat wij er willen zijn voor elkaar. Dat wij de kwetsuren die wij hebben opgelopen niet misbruiken. Dat wij weerloosheid erkennen en behoeden waar wij kunnen, bij mens en wereld.
Dat vragen wij U door Christus onze Heer. Amen.

Anthem Leonard Cohen Inleiding op het lied

De gekwetstheid van mens en wereld vraagt om geheeld te worden.
Maar tegelijk kunnen kwetsuren de onmisbare openheid bewerken voor het/de Andere...
Dat is een bijzonder hoopvolle gedachte die we terugvonden in het lied van Leonard Cohen:
'Anthem/Hymne'.

De zin '*There is a crack in everything*' komt voor in een oud verhaal over een man die zijn been verloor. Hij trok zich terug in een klooster.
Zijn boosheid op het leven weerspiegelde zich in de tekeningen die hij maakte van gebarsten vazen en andere beschadigde dingen. Ze stonden voor zijn eigen gebrokenheid.
In de loop van de tijd vond hij innerlijke rust en veranderde zijn visie op het leven.
Toch bleef hij kapotte vazen tekenen.
Zijn leermeester vroeg op een dag aan hem: *Waarom teken je de vazen nog steeds met barsten erin? Voel je je nog niet geheeld?*
De man antwoordde: *Jawel, en datzelfde geldt voor de vazen. Via de scheur/barst/kier/breuk kan het licht naar binnen.*

The birds they sang at the break of day
 Start again, I heard them say
 Don't dwell on what has passed away or
 what is yet to be.
 Ah the wars they will be fought again
 The holy dove, she will be caught again
 Bought and sold and bought again; the
 dove is never free.

Ring the bells that still can ring
 Forget your perfect offering
There is a crack in everything
That's how the light gets in.

We asked for signs, the signs were sent:
 The birth betrayed the marriage spent
 Yeah the widowhood of every
 government -- signs for all to see.
 I can't run no more with that lawless
 crowd while the killers in high places say
 their prayers out loud.
 But they've summoned, they've
 summoned up a thundercloud
 and they're going to hear from me.

Ring the bells that still can ring...

You can add up the parts but you won't
 have the sum
 You can strike up the march, there is no
 drum
 Every heart, every heart to love will
 come but like a refugee.

Ring the bells that still can ring...

De vogels zongen bij dageraad
 Begin opnieuw zeiden ze mij
 Hou niet vast aan wat is heengegaan
 Of wat nog komen zal
 Er zal nog oorlog gevoerd worden
 De heilige duif zal weer gesnoerd
 worden
 Gekocht, verkocht en weer gekocht
 De duif is nooit vrij
 Luid de klokken die nog bestaan
 Vergeet al wat je hebt gedaan
 Vroeg of laat barst alles
 Zo komt het licht erdoor
 We vroegen een teken
 En tekens kregen we
 Verraden kinderen
 Verloren huwelijken
 En de weduwen
 Van elke overheid
 De tekens zijn duidelijk
 Ik verdraag niet meer
 Dat wetteloze volk
 Terwijl moordenaars in de dodencel
 Luidop bidden om genade
 Maar in de plaats krijgen ze
 Een donderwolk
 En ik zal niet zwijgen, nee
 Luid de klokken die nog bestaan
 Vergeet al wat je hebt gedaan
 Vroeg of laat barst alles
 Zo komt het licht erdoor
 Al tel je de delen op
 Een som krijg je nooit
 Al hou je een grote mars
 Een trom hoor je nooit
 Elk liefhebbend hart zal komen
 Maar als een vluchteling
 Luid de klokken die nog bestaan
 Vergeet al wat je hebt gedaan
 Vroeg of laat barst alles
 Zo komt het licht erdoor
 Luid de klokken die nog bestaan
 Vergeet al wat je hebt gedaan
 Vroeg of laat barst alles

Inleiding op de bijbellezing

De natuur staat in het rijtje van de weerlozen/de gekwetsten. Tegelijk vormen kwetsuren uitdagingen om het Licht binnen te laten. Hoe gaat de Bijbel daarmee om? Tussen vele mogelijkheden, hebben we gekozen voor een lezing uit het tweede hoofdstuk van Genesis. Het is het scheppingsverhaal waarin God de mens vormt uit stof van de aarde en de mens laat rusten in de tuin van Eden – om die te dienen en erover te waken.

Bijbellezing Genesis 2,4b-25:

In de tijd dat God, de Heer, aarde en hemel maakte, groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkele plant opgeschoten, want God, de Heer, had het nog niet laten regenen op de aarde, en er waren geen mensen om de aarde van dienst te zijn; wel was er water dat uit de aarde opwelde en de aardbodem overal bevroede. Toen vormde God, de Heer, de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen.

God, de Heer, plantte in het oosten, in Eden, een tuin en daarin plaatste hij de mens die hij had gevormd. Hij liet uit de aarde allerlei bomen opschieten die er aantrekkelijk uitzagen, met heerlijke vruchten. In het midden van de tuin stonden de levensboom en de boom van de kennis van goed en kwaad.

Er ontsprong in Eden een rivier die de tuin bevroede. Verderop vertakte ze zich in vier grote stromen. Een daarvan was de Pison; die stroomde om heel Chawila heen, het land waar goud gevonden wordt. De tweede rivier heette Gichon; die stroomde om heel Nubië heen. De derde rivier heette Tigris; die liep ten oosten van Assyrië. De vierde ten slotte was de Eufraat. God, de Heer nam de mens mee om te rusten in de tuin van Eden, om die te dienen en erover te waken. Hij hield hem het volgende voor: 'Van alle bomen in de tuin mag je gerust eten, maar niet van de boom van de kennis van goed en kwaad; wanneer je daarvan eet, zul je onherroepelijk sterven.'

God, de Heer, dacht: Het is niet goed dat de mens alleen is, ik zal een helper voor hem maken, als een tegenover. Toen vormde hij uit aarde alle in het wild levende dieren en alle vogels, en hij bracht die bij de mens om te zien welke namen de mens ze zou geven: zoals hij elk levend wezen zou noemen, zo zou het heten. De mens gaf namen aan al het vee, aan alle vogels en alle wilde dieren, maar hij vond geen helper, als een tegenover. Toen liet God, de Heer, de mens in een diepe slaap vallen, en terwijl de mens sliep nam hij een van zijn ribben weg; hij vulde die plaats weer met vlees. Uit de rib die hij bij de mens had weggenomen, bouwde God, de Heer, een vrouw en hij bracht haar bij de mens. Toen riep de mens uit: 'Eindelijk een gelijk aan mij, mijn eigen gebeente, mijn eigen vlees, een die zal heten: Ischa/vrouw, een uit een Isch/man gebouwd'.

Zo komt het dat een man zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt.

Beiden waren ze naakt, de mens en zijn vrouw, maar ze schaamden zich niet voor elkaar.

Duiding

Twee elementen uit de Bijbellezing wil ik graag even wat verder bekijken: de tuin van Eden en de helper/tegenover die God voor de mens zoekt.

De eerste verzen vertellen hoe de aarde nog leeg was want God had het nog niet laten regenen (God neemt het initiatief) en er was nog geen mens om de aarde van dienst te zijn (dat is vanaf het begin zijn opdracht).

Wel was er water dat uit de aarde opwelde en de aardbodem overal bevroede. Mensen uit het Midden-Oosten beseffen goed hoe levensnoodzakelijk water is als voorwaarde voor leven.

Nadat de mens gevormd was uit de aarde, kon God de tuin aanleggen. Aanlokkelijk was hij om te zien: allerlei bomen en heerlijke vruchten. Oussoren noemt deze tuin Lief-land. Het beloofde land op zijn best dus.

Vier rivieren omspannen de tuin. Overal water: overal levenskansen dus. De rivieren stromen aan de grenzen van de toenmalig bekende wereld. Van twee rivieren weten we waar ze stromen: de Tigris en de Eufraat. Op het moment dat dit verhaal geschreven werd, was Juda in Ballingschap aan de Eufraat...

Hoezo? Lief-land? Hier? (zullen de ballingen zich verwonderd hebben afgevraagd). Maar het verhaal past wonderwel bij de God van de Bijbel - die een God is van de geschiedenis, van de uittocht, van bevrijding uit het land van benauwdheid. De 'natuurlijke gang van zaken' draait om het recht van de sterkste. De sterkste bepaalt wat 'goed en kwaad' is (in het eigen voordeel wel te verstaan) – zonder de God van de Bijbel.

Als we echter tekortschieten in openheid voor de ander/Ander, zullen we niet voluit kunnen leven... De Bijbel staat argwanend tegenover de gewone gang van zaken in de natuur/cultuur... De mens naar Gods hart is niet de oudste, de sterkste, de eerste... maar een die openkomt voor het Licht van elders.

Tweede aandachtspunt: de helper/tegenover die God voor de mens zoekt. Geen huishoudelijke hulp 'die bij hem past' (zoals in veel vertalingen staat) maar een helper die opkomt voor weerlozen en een kritisch tegenover waardoor een volwassen relatie mogelijk wordt. Het vraagt lef (לב= hart in het Hebreeuws) om de 'sterken' te weerstaan. Een lef dat doorheen kwetsuren ervaren heeft: leven is pas de moeite waard als ieders barmhartig 'tegenover' tot zijn recht mag komen. Een lef dat begint bij het toelaten van het Licht tussen de kieren van onze eigen kwetsbaarheid. Dat is geen comfortabel vertrekpunt, maar wel een Bijbels.

De laatste verzen van onze lezing vandaag bevestigen dat: zonder het vertrouwde 'vaderhuis' te verlaten, is bevrijding niet mogelijk. Meestal verlaat de vrouw haar familie, maar ook hier is de Bijbel 'tegendraads'... ten gunste van kritische en warme medemenselijkheid.

In het volgende lied, het *Magnificat*, wordt Gods zorg voor mensen bezongen.

Uitwisseling

Heeft iemand ooit ervaren dat de openheid voor de eigen kwetsbaarheid, ruimte schept voor menselijker omgang met elkaar en onze wereld?

Tafel klaar maken, mandje

Tafelgebed

Nu de tafel klaar is kunnen we het grote lof- en dankgebed met het koor en de voorgangers samen zingen, "*Die naar mens'lijke gewoonte*".

Tot zijn gedachtenis nemen wij
dit brood
en breken het voor elkaar,
om goed te weten
wat ons te wachten staat
wij leven Hem achterna.

Tot zijn gedachtenis nemen wij deze wijn
en drinken hem met elkaar
om goed te weten
wat ons te wachten staat
wij leven Hem achterna.

Communieritus

Bidden we samen:

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd, uw rijk kome,
uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
En vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren,
en breng ons niet in beproeving, maar verlos ons van het kwade.
Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.

Na deze krachtige woorden wensen we elkaar de vrede (rechts en links van elkaar).
We delen het brood en luisteren naar de ware betekenis:

In dit moment van de viering willen we brood en beker delen met elkaar.
Deze symbolen roepen in ons de herinnering op
aan een mensenkind uit lang vervlogen dagen:
de joodse mens Jezus van Nazareth, genoemd Messias:
zoon van mensen, een mens als de ENE, IK-ZAL-ER zijn.
In het brood dat wordt gebroken drukken we uit onze wil
om ons te laten transformeren tot mensen
die kiezen voor solidariteit met elkaar
maar vooral met hen,
die als nietsen of niemanden worden beschouwd:
armen, vluchtelingen, vreemdelingen.
In de wijn die we met elkaar delen
drukken we ons onstilbaar verlangen uit dat er overal op deze wereld
een eind mag komen aan alle bloedvergieten,
opdat steeds nodeloos vergoten bloed
mag getransformeerd worden in wijn van vreugde en toekomst.
Dan gaan we Jezus achterna.

We drinken op mensen, wensen en beden:
Om deze wensen en beden te bevestigen zingen we:
Ubi Caritas

Slotwoord

God, de baas spelen, groot doen en ons afschermen ligt in onze natuur.
Maar in uw barmhartig Licht durven we kwetsbaar zorg dragen
voor ons eigen leven en dat van al wie en wat ons omringt.
Als 'beeld van u' zijn wij niet almachtig, maar evenmin onmachtig.
Blijf bij ons als wij doen wat we kunnen. Amen.

Slotlied *Ubi Caritas***Gebruikt materiaal**

Egbert Rooze: Schepping is bevrijding
Het Kwetsbare in de ogen zien Speling 2016/3
Leonard Cohen: Anthem

Hartelijk dank voor het meevieren
W. E. en O.